

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ h. Doc. PhDr. M. R., 2/ MUDr. S. N., 3/ V. N., 4/ M. F., 5/ D. F.**, zastúpených JUDr. O. Š., proti žalovanému **A.**, IČO **X.**, zastúpenému **A.**, **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp.zn. 6 C 36/2007 o dovolaní žalobcov 1/ až 5/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. októbra 2009, sp. zn. 8 Co 17/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 27. októbra 2009, sp.zn. 8 Co 17/2009 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Ružomberok rozsudkom zo 6. októbra 2008, č.k. 6 C 36/2007-211 zamietol návrh žalobcov, ktorým sa domáhali určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. X. Správy katastra R., kat. úz. R., a to budovy č.s. X., postavenej na pozemku KN parc. č. X. (pôvodne X.), ako aj pozemku KN parc. č. X. (pôvodne X.) o výmere 418m² (pôvodne 421 m²), zastavaná plocha, kat. úz. R., a to žalobkyňa 1 /v podiele 6/20-ín, žalobca 2/ v podiele 1/20-ina, žalobca 3/ v podiele 1/20-ina, žalobca 4/ v podiele 1/20-ina a žalobca 5/ v podiele 1/20-ina. Súčasne žalobcov zaviazal k povinnosti zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 75 572,50 Sk v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobcovia nie sú podieloví spoluvlastníci sporných nehnuteľností a na samotnom určení ani nemajú právny záujem. Konštatoval, že osobitný režim konkurzného konania spôsobuje, že majetok sa môže vylúčiť z konkurznej podstaty len na základe § 19 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní. Nedodržanie podmienok, za ktorých sa vylučovacia žaloba uplatňuje má

za následok, že vec bola do súpisu konkurznej podstaty zapísaná oprávnene. Tretia osoba sa nemôže už domáhať svojho práva k nej, musí však strpieť, aby sa táto vec podrobila režimu konkurzu. Pokiaľ správca konkurznej podstaty zapísal predmetné nehnuteľnosti do konkurznej podstaty úpadcu P., mali žalobcovia možnosť domáhať sa vylúčenia nehnuteľností z konkurznej podstaty len na základe § 19 zákona o konkurze a vyrovnaní. Tento nárok si však žalobcovia neuplatnili a pokiaľ tvrdili, že predmetná nehnuteľnosť nepatrí do konkurznej podstaty, mohli podať vylučovaciu žalobu bez ohľadu na to, či ich k podaniu takejto žaloby konkurzný súd vyzval alebo nie. Legitimácia na podanie takejto vylučovacej žaloby je daná už tým, že bola predmetná nehnuteľnosť zapísaná správcom konkurznej podstaty do súpisu konkurznej podstaty. V prípade, že do speňaženia veci v konkurznom konaní takáto vylučovacia žaloba nebola podaná, platí nevyvrátiteľná právna domnienka, že vec bola zahrnutá do súpisu oprávnene, teda môže byť ako súčasť konkurznej podstaty speňažiteľná (§ 19 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní). Taká istá domnienka platí aj vtedy, ak bola lehota pre podanie žaloby určená súdom, avšak vylučovacia žaloba v tejto lehote podaná nebola. Na základe uvedených skutočností mal za to, že správca konkurznej podstaty úpadcu P. bol oprávnený speňažiť predmetné nehnuteľnosti, ktoré boli zapísané do súpisu konkurznej podstaty úpadcu P. Pokiaľ bol rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn.1 Cdo 27/2005 z 22. novembra 2005 zrušený rozsudok Okresného súdu Ružomberok, č.k. 5 C 188/2002-220 z 11. novembra 2003, ako aj uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 23 Co 61/2004 zo 7.septembra 2004, ktorým bola vyslovená neplatnosť kúpnej zmluvy z 24. mája 1999, takýto rozsudok nemôže pôsobiť spätne, nemôže mať za následok obnovenie vlastníckeho práva žalobcov, pretože predmetná nehnuteľnosť bola už v režime konkurzu a v rámci konkurzného konania došlo k jej speňaženiu. Takéto závery vyplývajú aj zo skutočností, že v konkurznom konaní nie je prípustná obnova konania a po speňažení veci v konkurznom konaní nie je možné ju vrátiť ani v prípade vylučovacej žaloby in natura (§ 66f zákona o konkurze a vyrovnaní). Ak dôjde k scudzeniu nehnuteľnosti, a to správcom podstaty, ku ktorému môže dôjsť po vyhlásení konkurzu ešte pred podaním vylučovacej žaloby v rámci speňaženia podstaty, pre vylučovateľa vzniká náhradný nárok na to, aby z podstaty bola vylúčená peňažná odplata, ktorá bola prijatá za scudzenú vec, a ktorá bola zahrnutá do majetkového fondu konkurznej podstaty. V danom prípade správca konkurznej podstaty nehnuteľnosť predal, keď žalobcovia si uplatňujú svoje právo k tejto nehnuteľnosti, no za daného stavu je správca konkurznej podstaty povinný vydať finančný obnos, ktorý za predaj konkurznej podstaty prijal. V rámci konkurzného konania, pokiaľ došlo k speňaženiu spornej nehnuteľnosti, nie je možné ju vrátiť in natura, a teda nemožno sa

ani domáhať určenia vlastníckeho práva k nej, vzniká len nárok na náhradné peňažné plnenie. S poukazom na uvedené preto konštatoval, že žalobcovia nemajú ani právny záujem na podaní návrhu, pretože ani úspech vo veci by nezmenil ich právne postavenie a mohol by byť len podkladom pre vylúčenie nie veci, len finančného ekvivalentu z konkurznej podstaty. Podotkol, že túto skutočnosť potvrdili aj žalobcovia, keď si do konkurzného konania prihlásili pohľadávku vo výške 1 250 000,- Sk, ktorú sumu zaplatili ako kúpnu cenu v kúpnej zmluve z 24. mája 1999. Týmto spôsobom potvrdili, že kúpna zmluva je neplatný právny úkon a že im vznikol nárok na vrátenie si vzájomných plnení. Tento nárok žalobcov bol správcom konkurznej podstaty úpadcu uznaný a konečná správa schválená. Z uvedených dôvodov žalobu v celom rozsahu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 27. októbra 2009, sp.zn. 8 Co 17/2009 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil; výrok o trovách konania zmenil tak, že účastníkom náhradu trov prvostupňového konania nepriznal. Náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznal. Proti rozsudku odvolacieho súdu pripustil dovolanie. Po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné. Čo do podrobností, vzhľadom na totožný právny názor so súdom prvého stupňa s poukazom na ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p., odkázal na dôvody napadnutého rozhodnutia. Na doplnenie uviedol, že žalobcovia mali možnosť v období po vyhlásení konkurzu na spoločnosť P. a vyhlásení prvého potvrdzujúceho rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 7. septembra 2004, sp.zn. 23 Co 61/2004 domáhať sa návrhom podľa § 19 zákona o konkurze a vyrovnaní vylúčenia spoluvlastníckych podielov, ktoré nadobudli na základe sporného právneho úkonu, z konkurznej podstaty. Za stavu, kedy takýto návrh podaný nebol, sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa v tom, že správca konkurznej podstaty úpadcu bol oprávnený speňažiť aj žalobcom pôvodne patriace spoluvlastnícke podiely. Tento právny úkon správcu považoval za právne perfektný, nakoľko predávajúci v tom čase bol nesporne vlastníkom nehnuteľností a k samotnému odpredaju došlo aj so súhlasom konkurzného súdu. Za rozhodujúce považoval nepodanie návrhu na vylúčenie veci z konkurznej podstaty, pretože táto by účinne zabránila speňaženiu žalobcom pôvodne patriacich spoluvlastníckych podielov. V nadväznosti na uvedené ďalej za mimoriadne dôležité považoval to, či si žalobcovia uplatnili to, že vec sa nemala do súpisu zaradiť. V tejto súvislosti konštatoval, že žalobcovia sami poukazovali na to, že zákon nestanovuje formálne podmienky na uplatnenie práva a je preto potrebné vychádzať z § 34 Občianskeho zákonníka. Teda uplatnenie tohto práva je

možné akoukoľvek formou, a to aj nepriamou a postačuje, aplikujúc na prejednávany prípad, aby správcomi konkurznej podstaty a konkurznému súdu bola táto skutočnosť známou. S poukazom na uvedené žalobcovia tvrdili, že bolo v súlade s ustanovením § 19 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní povinnosťou súdu uložiť im, aby v lehote určenej podali žalobu proti správcomi. Za otázku zásadného právneho významu súvisiacu s vecou samou považoval to, akým spôsobom si má „iná osoba“ uplatňovať nárok na vylúčenie veci z podstaty v konkurznom konaní v zmysle § 19 zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. v znení neskorších predpisov. Či je v tomto smere potrebný výslovný prejav (napr. písomné podanie), adresovaný či už súdu, resp. správcomi konkurznej podstaty, alebo postačuje vedomosť o takejto skutočnosti, ktorú je možné vyvodit' napr. z okolností daného prípadu. Za daného stavu je potom povinnosťou konkurzného súdu podľa § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní uložiť tomu, kto si uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby podal žalobu proti správcomi na súde a určiť mu na to lehotu. Vo výroku o trovách prvostupňového konania napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil, nakoľko bol toho názoru, že aj keď mal žalovaný v prejednávanej veci plný úspech a v zásade by mu preto patrilo právo na náhradu trov konania (§ 142 ods. 1 O.s.p.), existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nemusí súd náhradu trov konania priznať (§ 150 ods. 1 O.s.p.). Z tých istých dôvodov odvolací súd ani nepriznal žalovanému právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Proti uvedenému rozhodnutiu podali dovolanie žalobcovia 1/ až 5/. Jeho prípustnosť odôvodnili ustanovením § 238 ods. 3 O.s.p. Namietali, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2 písm. c) O.s.p.] Konkrétne namietali právne závery odvolacieho súdu, a to v týchto troch bodoch:

1/ „Žalobcovia mali možnosť v období po vyhlásení konkurzu a po vyhlásení prvého potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu sa domáhať žalobou podľa § 19 zákona o konkurze a vyrovnaní vylúčenia spoluvlastníckych podielov.“ V tejto súvislosti namietali porušenie práva na súdnu ochranu. Konštatovali, že po vyhlásení konkurzu do vyhlásenia prvého potvrdzujúceho rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 7. septembra 2004, sp. zn. 23 Co 61/2004, boli žalobcovia vedení na liste vlastníctva ako vlastníci spoluvlastníckych podielov a základe tejto skutočnosti bol správca povinný zapísať vec do súpisu s poznámkou o vlastníctve žalobcov a konkurzný súd bol povinný uložiť žalobcom, aby v lehote podali žalobu na súde proti správcomi, ktorý vyhlásil konkurz.

2/ „Správca konkurznej podstaty úpadcu bol oprávnený speňažiť aj žalobcom patriace spoluvlastnícke podiely. Tento právny úkon odvolací súd považoval za právne perfektný. Nakoľko predávajúci v tom čase bol nesporne vlastníkom nehnuteľností a k samotnému odpredaju došlo aj so súhlasom konkurzného súdu.“ Pri tomto závere odvolacieho súdu, žalobcovia uviedli, že sa stali vlastníkami predmetných spoluvlastníckych podielov 26. júla 1999 a od toho dňa nenastala právna skutočnosť, ktorá by zakladala stratu vlastníckeho práva. Podľa ich názoru rozsudok súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu v konaní sp. zn. 5 C 188/2002 iba nesprávne deklaroval právny stav, neplatnosť kúpnej zmluvy, ich výroky nebolo rozhodnuté o určení vlastníka. Uviedli, že záver odvolacieho súdu o právnej perfektnosti právneho úkonu, kúpnej zmluvy, ktorou previedol správca konkurznej podstaty vlastníctvo k spoluvlastníckym podielom, je nesprávny a právne neodôvodnený, nakoľko v tom čase boli žalobcovia nesporne vlastníkami predmetných nehnuteľností.

3/ „Ďalšími kúpnyimi zmluvami došlo k viacnásobnému prevodu sporných spoluvlastníckych podielov, a to na osoby, ktoré nie sú ani nikdy neboli účastníkmi pôvodného konania o určenie neplatnosti právneho úkonu.“ K tomu uviedli, že neexistencia vlastníckeho práva na strane P. v konkurze je presvedčivý argument, v zmysle zásady - že nikto nemôže previesť na druhého viac práv ako sám má - pre vyslovenie neplatnosti kúpnej zmluvy v zmysle ustanovenia § 39 či 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka (konkrétne kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi správcom konkurznej podstaty a Ing. A. T. z 27. mája 2005, a následných kúpnych zmlúv, kúpnej zmluvy z 1. februára 2006 uzavretej medzi Ing. A. T. a JUDr. V. N. a kúpnej zmluvy z 29. marca 2006, uzavretej medzi JUDr. V. N. a spoločnosťou A.). Navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu predovšetkým namietal, že odvolacím súdom nastolené dovolacie otázky nemôžu byť riešené v rámci tohto konania, nakoľko ide o otázky týkajúce sa výslovne konkurzného konania a postupu v ňom. Ďalej namietal, že dovolanie v tejto veci nie je dôvodné ani z hľadiska posúdenia veci samej a poukázal na svoje tvrdenia a skutočnosti uvedené v konaní pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní, a tam predložené dôkazy. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcov odmietol ako neprípustné, resp. aby ho zamietol ako vecne nedôvodné. Zároveň si uplatnil aj trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, v ktorom odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovolanie je v danej veci prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p., t.j. len preto, že jeho prípustnosť vyslovil vo svojom potvrdzujúcom rozsudku odvolací súd, ktorý zároveň vymedzil v dôvodoch rozhodnutia otázku, podľa neho po právnej stránke zásadného významu.

Rozhodnutie zásadného právneho významu ako pojem nie je definovaný pozitívnym právom. Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky približuje jeho podstatu tým, že uvádza, že rozhodnutie odvolacieho súdu má zásadný význam z hľadiska svojho všeobecného dopadu na právne pomery iných (podobných) sporov, ale aj tým, že dotknuté právne posúdenie veci je významné pre vec samu. Zásadný význam právnej otázky, v ktorej odvolací súd pripustil dovolanie nemôže existovať mimo právny rámec podstatný pre rozhodnutie v konkrétnej veci. Ak odvolací súd pripustí dovolanie pre právnu otázku, ktorá nemá význam pre riešenie samotného prípadu, dovolacie konanie zamerané na právne posúdenie tejto otázky by bolo v podstate abstraktnou úvahou súdu o právnom probléme nesúvisiacou s prejednávanou vecou.

Nevyhnutnou podmienkou na to, aby dovolací súd preskúmal dovolateľom napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, je taká kvalita jeho rozhodnutia, ktorá spĺňa požiadavku preskúmateľnosti, presvedčivosti a zrozumiteľnosti súdnych rozhodnutí. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia musí preto právnu otázku, pre ktorú pripustil dovolanie, sám vyriešiť. Musí sa vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi okolnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukázaním na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré zaujal.

Rovnako potrebné je presné a určité nastolenie otázky zásadného právneho významu, z dôvodu, že vyslovenie prípustnosti dovolania má konkrétny negatívny procesný dopad tak na dovolateľov (ktorí by v prípade založenia prípustnosti dovolania v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p. mali mať nad všetky pochybnosti jasné, správnosť riešenia ktorej právnej otázky je oprávnený napadnúť dovolaním), ako aj na účastníkov na opačnej procesnej strane (ktorí len v prípade jasne vymedzenej dovolacej otázky môžu v dovolacom konaní namietat', že dovolateľ v prípade prekročil rozsah prípustnej dovolacej otázky) a napokon aj na možnosť odvolacieho súdu podrobiť dovolaciemu prieskumu dovolaním napadnuté rozhodnutie (pokiaľ je nezrozumiteľne stanovená dovolacia otázka, nie sú dostatočne jasne určené medze dovolacieho prieskumu a dovolací súd v dôsledku toho ani nemá možnosť posúdiť, či dovolateľmi namietané nesprávnosti právneho posúdenia odvolacím súdom sa týkajú tej právnej otázky, so zreteľom na ktorú bolo dovolanie prípustné), inak je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné, čo treba považovať za inú vadu konania, ku ktorej musí dovolací súd prihliadať v zmysle § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. z úradnej moci. V súvislosti s tým sa žiada

uviesť, že úvahy dovolacieho súdu o podstate dovolacej otázky, ktorá má byť vyriešená v dovolacom konaní, nemôžu byť založené na dohadoch alebo predpokladoch o tom, čo mal odvolací súd na mysli pri pripúšťaní dovolania. Dovolací súd je viazaný tým, ako odvolací súd vymedzil právnu otázku, na jej formulácii nemôže nič meniť, ani výkladom jej dať iný obsah než v skutočnosti má. Procesná možnosť odvolacieho súdu založiť prípustnosť dovolania nesmie viesť k prenášaní ťažiska rozhodovania odvolacieho súdu na dovolací súd.

Odvolací súd pripustil v danej veci dovolanie na riešenie dovolacej otázky, a to, „akým spôsobom si má „iná osoba“ uplatňovať nárok na vylúčenie veci z podstaty v konkurznom konaní v zmysle § 19 zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. Či je v tomto smere potrebný výslovný prejav (napr. písomné podanie), adresovaný či už súdu, resp. správcovi konkurznej podstaty, alebo postačuje vedomosť o takejto skutočnosti, ktorú je možné vyvodiť napr. z okolností daného prípadu. Za daného stavu je potom povinnosťou konkurzného súdu podľa § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní uložiť tomu, kto si uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby podal žalobu proti správcovi na súde a určiť mu na to lehotu.“ Takéto vymedzenie dôvodov pripustenia dovolania nie je v súlade s vyššie uvedenými zásadami.

Podľa názoru dovolacieho súdu znenie dovolacej otázky je neurčité a nezrozumiteľné. Ako bolo uvedené vyššie, dovolací súd nie je povolaný, aby vlastnou interpretáciou objasňoval význam odvolacím súdom nastolenej dovolacej otázky. Nie je zrejmé, či znenie samotnej otázky smeruje k vyriešeniu problému, **1/** akým (ne)formálnym spôsobom si má iná osoba uplatniť, že je vlastníkom veci zahrnutej správcom do konkurznej podstaty [(či písomne, alebo ústnym oznámením správcovi, resp. konkurznému súdu, prípadne aj inak), vzhľadom na prvú vetu a druhú vetu nastolenej dovolacej otázky] alebo **2/** či je konkurzný súd povinný poučiť v zmysle § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov iba osobu, ktorá si vlastným aktívnym konaním uplatnila, že sa vec nemala zaradiť do konkurznej podstaty (§ 19 ods. 1 cit. zákona) alebo aj akúkoľvek inú osobu, o ktorej by sa z okolností prípadu mohol domnievať, že vec zaradená do konkurznej podstaty by jej mohla patriť (a to v nadväznosti na tretiu vetu - konštatovanie - odvolacieho súdu: „Za daného stavu je potom povinnosťou konkurzného súdu podľa § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní uložiť tomu, kto si uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby podal žalobu proti správcovi na súde a určiť mu na to lehotu.“).

V súvislosti s tým dovolací súd uvádza, že na naplnenie požiadavky zásadného právneho významu je potrebné aj to, aby dovolacia otázka nevybočovala z rámca podstatného pre rozhodnutie v konkrétnej veci, teda aby právne posúdenie dovolacej otázky nebolo len teoretickou úvahou súdu nemajúcou žiadny vplyv na konečné rozhodnutie. Z rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, prečo považuje odvolací súd z hľadiska predmetu konania (určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam) za potrebné riešenie nastolenej otázky, navyše, ktorú v odôvodnení svojho rozsudku sám ani neriešil. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že odvolací súd sa v celkom rozsahu stotožnil s právnym posúdením veci súdom prvého stupňa, teda aj so skutočnosťou, že „v rámci konkurzného konania, pokiaľ došlo k speňaženiu spornej nehnuteľnosti, nie je možné ju vrátiť in natura, a teda nemožno sa ani domáhať určenia vlastníckeho práva k nej, vzniká len nárok na náhradné peňažné plnenie. S poukazom na uvedené preto konštatoval, že žalobcovia nemajú ani právny záujem na podaní návrhu, pretože ani úspech vo veci by nezmenil ich právne postavenia a mohol by byť len podkladom pre vylúčenie nie veci, len finančného ekvivalentu z konkurznej podstaty.“ Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom, že stret včas nerealizovaného nároku tretej osoby, aj keby to bol skutočný vlastník, na vylúčenie majetku zo súpisu konkurznej podstaty s nárokom osoby, ktorá majetok nadobudla za trvania konkurzu jeho speňažením v súlade s ustanoveniami zákona o konkurze a vyrovnaní, musí byť totiž vyriešený v prospech nadobúdateľa tohto majetku.

V neposlednom rade je potrebné, aby odvolacím súdom pripustená dovolacia otázka súvisela s prejednávanou vecou, t.j. s predmetom konania (určenie vlastníckeho práva k veci) a súčasne bola zachovaná podmienka, že súdy nižších stupňov konajúce vo veci samej sú kompetentné a vecne príslušné na jej interpretáciu (otázku formy uplatnenia nárokov spochybňujúcich zaradenie vecí do konkurznej podstaty je oprávnený riešiť konkurzný súd v konkurznom konaní).

So zreteľom na to nemožno dospieť k jednoznačnému záveru, čo odvolací súd pripustenou dovolacou otázkou sledoval. Oprávnenie vysloviť prípustnosť dovolania nemá odvolací súd kedykoľvek a úplne podľa svojej voľnej úvahy, jeho voľnú úvahu zákon prísne vymedzuje rámcom posúdenia zásadnosti rozhodnutia z právnej stránky, avšak vždy v konkrétnej veci, v ktorej sám dôsledne sa nastolenou otázkou zaoberal.

Odvolací súd tým, ako vyslovil prípustnosť dovolania proti svojmu rozsudku, znemožnil preskúmanie správnosti riešenia právnej otázky zásadného významu, ktorú mal pri pripúšťaní dovolania na mysli. So zreteľom na nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia v tejto časti (ktorá svedčí o existencii vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, na ktorú musel dovolací súd vziať zreteľ, i keď nebola v dovolaniach namietaná – vid' § 242 ods. 1 O.s.p.) neprichádzalo preto v dovolacom konaní do úvahy žiadne iné rozhodnutie, len zrušenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie veci tomuto súdu na ďalšie konanie.

Z dôvodov uvedených vyššie Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Žiline zrušil podľa § 243b ods. 1, 4 O.s.p. a vec vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. apríla 2011

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová